

MEDNARODNA TRGOVINA

Kaj je pokazal sejem motornih vozil

Ceprav je drugi sejem motorjev in motornih vozil v Ljubljani prikazoval v glavnem samo težka tovorna vozila in razne vrste avtomobilov in specialnih velikih vozil, je letošnji sejem obiskalo kar 116.000 obiskovalcev. Šlo je torej za čisto poslovni sejem, v katerem so prevladovali poslovni interesi. Toda zanimanje za prometno mehanizacijo je zavzelo vse sloje slovenskega prebivalstva v tolikni meri, da grede desetstično ogledovat čisto tehnične novosti na motornih vozilih.

Eno prednost imajo vse razstave na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču, da so pregledne, ker niso na neskončnih površinah kot nekateri drugi velesejmi, drugič da so dobro organizirane, silno praktične in predvsem poslovne in zelo malo prestižne in zgolj rutinske. Kdor je obiskoval letošnji drugi sejem motorjev in motornih vozil, je imel skoraj popoln pregled nad hitro se razvijajočo jugoslovansko industrijo motorjev in motornih vozil, da celo nadrobno tudi kooperantov, ki sodelujejo z glavno avtomobilsko industrijo.

Zanimivo je dejstvo, da so razstavljalca iz obsejnih pasu med Italijo in Jugoslavijo kar tri podjetja: «Avtoelektrik» Tolmin svoje svečke, plod dogledne laboratorijskega preizkušanja, ki so se izvrstno obnesle. Kdo bi mislil, da se je v Sempetru pri Gorici razvil v podjetju «Volvo» mnogo obetajoče podjetje, ki je razstavljalavo veliko cisterne, in da je «Tomos» v Kopru prišel na razstavo z moderniziranim spačkom. Pozornost so zbujali tovornjaki in druga specialna vozila tovarne «Tama».

Ne samo velike pozornosti, temveč tudi konkretna povpraševanja so zbujali težki kamioni in avtomobilski vlaki OM iz Milana. Zelo veliko zaključkov je napravila ITV Beograd s svojimi težkimi vozili. «Torpedo» na Reki ima toliko naročil, da komaj izpolnjuje povpraševanja svojih klientov.

Drugi sejem vozil in motornih vozil je torej popolnoma izpolnil pričakovanja razstavljalcev in se bolj utrdil sloves te vrste sejma, ki je zanj Slovenija, kot najbolj industrializirana jugoslovanska republika najbolj primerno mesto za shajalese poslovni krogov in interesov v industriji motornih vozil.

KONTINGENTI ZA UVOZ GOVEDINE
Ministrstvo za trgovino s tujnino je določilo nove kontingente za uvoz goveje živine in goveje mesa.

iz Češkoslovaške bodo lahko uvozili 500 stotov svežega ali zmrazjenega mesa. Iz Madžarske 5.225 glav klavne in vprežne živine (čez Ponto 1.225 glav, Trst 3.000, Gorico 500, Regio 500) in 2.070 stotov mesa (Ponto 500, Trst 1.070, Gorico 500). Iz Romunije 2.685 glav klavne živine (Ponto 580 in Trst 500) in 1.120 stotov mesa (Ponto 400, Trst 420, Bologna

in Milano po 150). Iz Poljske 2.685 glav klavne živine (Ponto 1.185, Trst 1.000, Fortezza 500) in 2.230 stotov mesa (Ponto 730, Trst 700, Fortezza in Milano po 300, Bologna 200). Iz Jugoslavije 115 glav klavne živine in 140 stotov mesa za Trst. Končno so se določili kontingent 2.500 stotov zmrazjenega mesa argentinskega, brazilskega in urugvajskega izvora, ki bo moral preko carine v Genovi.

Svečana otvoritev beograjskega velesejma

V petek 24. maja so v Beogradu v navzočnosti predsednika Tita svečano odprli sejem tehnike. Ob tej priložnosti je spregovoril predsednik sejemске pravde Jaša Rajter, za njim je spregovoril Zivko Krunić, podpredsednik beograjskega ljudskega odbora. O pomenu sejemske prireditve za razvoj gospodarstva je govoril Jakob Blažević, predsednik Zvezne gospodarske zbornice. Na sejm razstavlja 431 domačih podjetij in 799 tujih podjetij iz 27 držav. Na prvi pogled je udeležba jugoslovanskih podjetij skromna, zlasti njihovo število, je nizko, ker se je v zadnjem letu izvršila močna koncentracija, tako dejansko nastopa pod skupnim imenom več podjetij.

(Podrobnejše poročilo o sejmju objavljamo v prihodnjih številkih.)

ZNIZANJE PRISTOJBIN NA UVOZ PRAŠICEV
Izvršni odbor Evropske gospodarske skupnosti (CEE) je pooblastil na njeno željo italijansko vlado, da lahko zniža pristojbine na uvoz prašicev. A to se bo italijanska vlada tega pooblastila, bodo določili nove znižane cene za uvoz iz držav Evropske gospodarske skupnosti.

RAJBELJSKI RUDNIK OSTANE V STARIH ROKAH
Iz Rima poročajo, da je ministar Trabucchi ugodil želji krščansko-demokratskih predstavnikov videmske pokrajine, da bi rajbeljski rudnik ostal še za 18 mesecev v rokah sedanjega družbe Pertusola, ki izkorišča rudnik. Predstavniki levčarskih strank so zahtevali podzvajenje rudnika, medtem ko so pristajali drugi strank proti temu ukrepu. Za predsednika rajbeljske družbe je bil imenovan bivši parlamentarec odv. Guglielmo Schiratti. O dokončni usodi rudnika naj bi odločili bodoči deželni svet.

TOVARNO «VOLNA» V Laškem so preuredili in njeno zmogljivost povečali za 75 odst. Po kratkotrajni krizi, ki jo je povzročila zamudna pošiljka zadostnih količin surovine, si je znova opomogla in predvideva, da bo letos presejala povenčan plan. Tovarna izdeluje v največji meri elatex za smučarske hlače, elatex za letne hlače (to je blago iz naknadne elastične sintetične preje) in «tweed». V najkrajšem času bo izdelke izdelke začela izvažati. Glede tega menijo, da bodo do oktobra letos izdelali za 30.000 dolarjev blaga.

Nov duh v Italijansko-jugoslovanski zbornici

VELIKA GOLJUFIJA Z BANANAMI?

Pred šestimi meseci je bil imenovan za predsednika Ustanove za državni monopol na banane odvetnik Franco Bartoli—Avveduti, bivši osebni tajnik ministra Trabucchija. Dne 25. maja je bila v Rimu dražba na kateri je bilo interesno za prodajo 132 dovoljenj za prodajo banan po vsej Italiji. Tekmovanja se je udeležilo 270 trgovcev na delo, ki so v zapetih kvadrantih morali označiti svojo ponudbo; kdor bi se najbolj približal določeni mesni zneski, bi si zagotovil koncesijo za prodajo banan. (Posamezni zneski so bili znani samo ministru za finance, odvetniku Bartoli—Avveduti in upravitelju Ustanove za monopol na banane odvetniku Fornari.) Ker je zelo težko uganiti ali vsaj močno približati se minimalnim in maksimalnim določenim zneskom in ker se je to vendarle posrežilo skupnici udeležencev, medtem ko so drugi ostali s praznimi rokami, se je O. Catalanu zadelo, da gre za goljufijo. Zbral je potrebne podatke in jih brzojavno poslal ministrstvu za finance in trgovino. Preiskava je bila nitra in uspešna. Aretirali so odvetnika Bartoli—Avveduti, ki si je ob priliki dražbe (ki je bila prva, odkar je bil imenovan za predsednika) nezakonito prilastil 120 milijonov lir. Nekaterim trgovcem je po neki ženski sporočili zneske, predvideno ceno za podelitev koncesij in trgovci so ga poplačali vsak z milijoni.

Občni zbor je tudi odobril obračun za leto 1962 in proračun za leto 1963. Nato je prešel k volitvi novega odbora za dve leti, in sicer 1963 in 1964. Za predsednika je bil izvoljen odvetnik Luigi Meda, ki je poslanec in hkrati podravatelj družbe «Alfa-Romeo»; za podpredsednika sta bila izbrana dr. E. Vatta in dr. Gustavo Galassi. Ostali člani upravnega sveta so: rag. L. Albizzati, ing. P. Anfossi, ing. G. Barin, ing. G. Chiappa, dr. R. Chivino, ing. E. Di Roberto, dr. G. Echia, odvetnik G. Gardi, rag. N. Gentili, ing. T. Giampararo, dr. F. Job, ing. S. Lobello, G. Mayer, dr. P. Pigagnelli, G. Pini, ing. P. Rebora, dr. R. Riggio, ing. A. Segre, dr. F. Serra, G. Sevedgovich, G. Treves, dr. G. Gianni, ing. E. Zucchi, F. Anzelotti, prof. G. Cardinali, Marino Kralj, S. D'Agno, Dušan Košuta, ing. C. Nascimben in P. M. Petrucco. Revizorji so dr. R. Mathis, dr. P. Bomziano, A. Haimann, glavni tajnik pa Paolo Di Salvo.

Odvetnik Meda se je po izvolitvi zahvalil za zaupanje, ki mu je bilo izkazano ter obljubil da bo skušal s svojim delovanjem pokazati, da je bil vreden tega zaupanja. Prisotne je pozval, naj s svojim delovanjem pripomorejo k nadaljnjemu utrjevanju prijateljskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo in k poglobitvi gospodarskih odnosov med sosednima državama. Ni dovolj, da delajo v tej smeri samo na gospodarskem področju, temveč treba je delati za utrjevanje dobrih odnosov med sosednima državama tudi na političnem področju. Poslovni ljudje naj pokajo tudi razumevanje za položaj Jugoslavije in za njene težave. Razveseljuje ga, da so se odnosi med Italijo in Jugoslavijo v tako kratkem času tako ugodno razvili in to politični krog gospodarski odnosi; Italija ima danes v Jugoslaviji svojega prijatelja. Vsi se morajo prizadevati, da bi se ti dobri gospodarski in politični odnosi še bolj utrdili.

svoyo gospodinj, zakaj je morala dati mačka v hladilnik. Francozinja, madame, ji je naročila, naj dne gâteaux (izgovorjeno gato, kakor španski gato, kar pomeni mačka), to je slaščico v hladilnik. Ta je poslušno ubogala in spravila gatoja, mačka v hladilnik.

PRI NAS: Pri nas v slovenskih krajih v Italiji že davno ni dobili slovenske hišne pomočnice, drži se nekaj starejših žensk ali pa časovno in občasno zaposlenih žensk s propustnicami iz obsejnih pasu. Istrske «ezulke» so izginile skoraj popolnoma iz hišnih služb. Slovenke v Beneški Sloveniji zapuščajo službo «dik», se spravlja v tovarne, švicarske in italijanske. V Sloveniji so redki odročni kraji, kamor hodijo ljubljanske gospodinjice z avtomobilom iskati kakor prav mlado nezkušenko deklet. Precej hišnega dela pada, kakor v Moskvi, tudi v Ljubljani in drugih slovenskih mestih na «babuško», na tašo, nono, omama. Spriču hude starobede; navadno se meščar določijo za «Putzfrau», ki gre nato ona sama na morje, si kupi televizor in še avto.

V ANGLIJI: Od 1. 1948 je Anglija izgubila od nekdanjih 517 tisoč službničar kar polovico. Sprožili so veliko propagando v listih, kakšne vse prednosti ima hišno osebo, ki uživa v lepoti hišnega dela ter v lastni sobi s televizorjem, centralno kurjavo, dela malo in ima precej počitnice. A število padajočev prav prihaja z evropske celine na tisoče deklet se učijo angleščine in se ponujajo za brezplačno hišno delo.

V FRANCIJI: V Parizu je starih francoskih «bonnes» (deklet) je malo. Precej Pirenejev prihaja tropski španski deklet iz Valencie, Alicanta, Seville. Extreme, ker prejemajo v Franciji sedemkrat več plače kakor pa v Španiji. Dobivajo 60 dolarjev na mesec, obdo, izvrstno francosko hrano in socialno zavarovanje. Ni pravega stika med francoskim okoljem, ker ne znajo jezika in so neizkušene v mestnem življenju. Ko zazvoni telefon, spravijo samo nekaj na pol špansko-francoskih besed iz sebe: «Madame non este. No sé. Tarde, tarde.» Prida do čudnih zapletljiv. Tako je npr. neko špansko deklet vprašalo zaupno

Turizem

MNOGO IZLETNIKOV IZ ITALIJE V JUGOSLAVIJO.

Na praznik nebohoda je odšlo iz Trsta in Gorice pa tudi iz mest globlje v Italiji mnogo ljudi na izlet v Jugoslavijo. Že v jutranjih urah se je zbralo na prehodu v Farnedah (pri Sežani) mnogo avtomobilov, čeprav so carinarji hiteli, da ne bi po potrebnem zavlačevali prometa. Izletniki si srečal v Postojni, pa tudi po Ljubljani in drugih mestih, na Gorenjskem in Dolenjskem jih je bilo polno; mnogo Tržačanov je odšlo tudi v Lipico.

TUDI SKOCIJANSKA JAMA POSTAJA PRIVLAČNA. Ob praznikih zahaja iz Trsta pa tudi drugod iz Italije veliko število turistov v Skocijanske jame. Vodiči čakajo, da se nabere večje število obiskovalcev ter nato spremljajo večje skupine v jamo. Vstop je dvakrat dopolnje in sicer okoli 8. in 11. ure. Ogled jame z odmorom trajata skoraj tri ure. Vstopnina za odrasle znaša 40 dinarjev, za otroke pa 100 dinarjev.

NOVA ZICNICA IZ BOHINJA. Iz bližine hotela «Zlatorog» ob Bohinjskem jezeru gradijo na Vogel novo žnico, ki bo priključila obratovati 29. novembra, na dan republike. Od tam naprej bodo postavili tudi vlečnice za smučarje.

OPERNA SEZONA V OPATIJI. Med letošnjo operno sezono, ki se začena 1. julija z izzoritvijo Verdijeve «Aide» in zaključijo nekako sredi avgusta bodo uprizorili vrsto italijanskih oper, kakor Verdijevega «Otello» in «Rigoletto», Puccinijev «Tosco» in «Madame Butterfly», kakor tudi opera Andreja Čenier od U. Giordana. Operna sezona se zaključijo s Gotovčevim opero «Ero z onega sveta». Med pevci in pevčkami sta tudi Vilma Bukovčeva iz Ljubljane in Vladimir Ružički. Na dnevnem redu so tudi narodne pesmi, oktobra pa koncerti.

VARŠAVSKA TURISTIČNA AGENCIJA «Sport turiste» je v koprskem hotelu «Triglav» za letošnje letovišarsko sezono rezervirala 70 ležišč. Pred kratkim je v Koper že dospela prva skupina poljskih turistov. To so v glavnem arhitekti in inženirji, ki se nameravajo seznaniti z jugoslovanskim načinom gradnje.

Denar

MNOGO DRŽAVNEGA DENARJA ZA TRGOVINSKO MORNARICO

Ministrstvo za trgovinsko mornarico je predložilo poslanski zbornici proračun za finančno leto 1963—1964. Ta predvideva skupno 53.372 milijonov lir, od katerih 33.201,8 za običajne izdatke (kar predstavlja 24.075 milijonov več kakor v finančnem letu 1962—1963), nadalje 22.146 milijonov za izredne izdatke (to je 5.433 milijonov več kakor leto poprej) in 25 milijonov za gibanje kapitalov (5 milijonov več kot v prejšnjem finančnem letu). Poleg tega leži v blagajni zakladnega ministrstva še 6.000 milijonov lir, tako da znaša proračun dejansko 61.387,8 milijonov lir.

V smislu proračuna pojde za upravo ministrstva v podrejenih uradov 4,1 milijarde lir. Velike vste so določene v podporo lajdednicam in pomorskim plovnim družbam: za lajednice 14 milijard, 1,5 milijarde za moderniziranje trgovinske mornarice, 26,9 milijard kot dotacija plovnim družbam, a poleg tega še 5 milijard plovnim družbam državnega značaja v smislu zakona iz leta 1936; 300 milijonov bo znašal prispevek države za obrambno opremo trgovinskih lajdij in 3,2 milijarde pojde za krije raznih drugih stroškov. Podpora za obrambno opremo pojde v korist 75 lajdij s skupno tonažo 750.000 ton.

LADJA ZA ZSSR. Pred kratkim so v lajednici «Ansald» v Genovi postavili gredelj za 48.000-tonsko petrolejsko ladjo, ki jo je naročila ruska družba Sudoilimport. To je tretja od 6 petrolejskih (48.000-tonskih) lajdij, ki jih je naročila Sovjetska zveza v Italiji.

LADJE SPLOŠNE PLOVBE
Motorna ladja «Bled» je 26. maja zapustila Apakoro in odplula proti Temi, Takoradiju in Abidjanu. Ladja «Boves» se nahaja v Buenos Airesu. «Zelenogor» je 21. maja priplula v Anzono, od koder se je 25. maja odpravila v Benetke. Trst in na Rijeko, kamor bo dospela 3. junija. Ladja «Pohorje» se je 21.

Še vedno primanjkljaj v italijanski trgovinski bilanci

Navzlic okrepljeni izvozu in skrčanju uvoza v letošnjem februarju je visoki primanjkljaj v trgovinski bilanci ostal neizmenjen. V februarju je milijarde lir blaga, kar predstavlja 1,1 odsto manj kakor v januarju; prodala pa je blaga za 243,4 milijarde lir, to je 9 odsto več kot mesec poprej. Mesečni primanjkljaj je znašal 104,5 milijarde lir; to pomeni sicer 16,3 odstotno znižanje nasproti primanjkljaju v januarju, a 67,7 odstotno povišanje v primerjavi uvoz, znašal 683,4 milijarde lir, izvoz pa 466,9 milijarde (nasproti letu 1962 je uvoz narasel za 18,9 odsto, izvoz pa za 6,1 odsto). Primanjkljaj za prvo dvomesečje je znašal 216,5 milijarde ter se je povečal za 60,3 odsto.

Ako se oremo po zemljepisni razporejenosti trgovinske izmenjave opazimo, da je uvoz iz držav Evropske gospodarske skupnosti znašal 219 milijard (32 odsto celotnega uvoza), kar pomeni 18,3 odstoten napredek, izvoz pa 166,7 milijard (35,7 vsa ga izvoha) kar predstavlja 11,5 odstotno zvišanje.

Trgovska bilanca za države Evropske gospodarske skupnosti beleži sledeče cifre v milijardah (v oklepaju je označen primanjkljaj za leto 1962): Francija 14,4 milijarde primanjkljaja (11,6); Belgija-Luksemburg 5,1 (2,4); Nizozemska 3,5 (0,6); Zahodna Nemčija 29,3 (21,1).

V obračun za države Evropske združenja za prosto izmenjavo (EFTA) znaša primanjkljaj 9,8 milijarde lir (v preteklem letu ni bilo primanjkljaja, temveč prebitok 8,1 milijarde); za V. Britanijo 17,2 milijarde in za Švico 16,8 milijarde (lani dobiček 19,4 milijarde).

V trgovski izmenjavi z vzhodnoevropskimi državami je za januarja 11,4 milijarde primanjkljaja (4,8 z Rusijo 5,8, leto poprej za 3,2).

Nasproti evropskim deželim je znašal primanjkljaj 54,9 milijarde v trgovini z ZDA (49,6), s Kanado 4,3 milijarde (2,4) in s Japonsko 4 milijarde (0,5). Navajamo še kontingenčne (v stoh) najpomembnejšega uvoznega in izvoznega blaga. Prvo število velja za januar-februar 1963, drugo pa za januar-februar 1962.

UZOV: Poljedelski proizvodi: žito 183.221 (1 milijon 415.557), koruza 4 milijoni 702.190 (2 milijona 799.982), surovi bombaž 476.188 (415.672), oljnata seme in sadeži 1 milijon 501.226 (878.112), kava 195.722 (189.788), kakao 74.765 (63.180). Živilski zoološki proizvodi: goveja živina 99.904 gale (2.250), prašiči 38.420 (12.798), perutninska jajca 68.498 stotov (132.177), razne vrste volne 235.389 (227.082), sveže in zmrznjeno meso 367.889 (71.792), mleko in maslo 116.464 (89.891), oljivo olje (kot živilska potrebščina) 217.794 (79.680).

IZVOZ: Poljedelski proizvodi. Sočivo in sveža povrtnina 779.834 stotov (799.432), kiselkasto južno sadje 1 milijon 380.067 (1 milijon 511.181), razne vrste svežega sadja 872.303 (1 milijon 980.079). Živilski proizvodi: riž v polfinalnih in finalnih proizvodih 255.132 (584.048), zbitna moka 250.026 (120.725).

V ZAGREBU so ustanovili novo zastopstvo inozemskih trgovskih «Unikomerc». Pod tem nazivom so združili podjetja «Genralkomerc», «Feranin» in «Uranin». Nova organizacija bo razpolagala s širšimi pooblastili za uspešnejše poslovanje s tujimi podjetniki.

Dobro organizirana proizvodnja hladilnikov

Proizvodnja hladilnikov je Italiji zadnja leta močno napredovala.

Njen napredek je preokval razvoj proizvodnje hladilnikov v Franciji in Nemčiji, kar jasno dokazuje naslednja števila: leta 1957 je v Italiji znašala proizvodnja 406.000 komadov, v Franciji 510.000 in v Nemčiji 960.000; v letu 1960 je v Italiji dosegla 977.000, v Franciji 1.015.000 in v Nemčiji 2 milijona 350.000 komadov; leto kasneje je v Italiji narasla na 1.520.000, v Franciji je padla na 970.000, v Nemčiji pa na 1 milijon 950.000; v preteklem letu je italijanska proizvodnja dosegla 1.630.000 hladilnikov, francoska je še nazadovala na 800 tisoč in nemška na 1.650.000 komadov.

Etter napredek italijanske proizvodnje v primerjavi s proizvodnjo v ostalih dveh državah Evropskega skupnega tržišča je treba pripisati boljši organizaciji italijanske industrije, ki je privedla do znižanja cen, a hkrati do izboljšanja kakovosti, kar je znatno olajšalo prodaj italijanskih izdelkov na tuje trge. V preteklem letu je Italija dobavila 184.600 hladilnikov v Francijo in 72.775 hladilnikov v Nemčijo, medtem ko francoski izvoznikom ni uspelo prodati v Italijo več kakor 700 hladilnikov francoske izdelave. Zaradi tega je Francija vozila uradno protibožo, ki jo je komunistična skupna proizvodnja doobdobja in za naslednjih šest mesecev določila dodatno pristojbino na vsak v Francijo uvoženi hladilnik italijanskega izvora. Ta ukrep bo po mnenju strokovnjakov povzročil skrčenje izvoza italijanskih hladilnikov v Francijo na približno 125 tisoč komadov.

Italija zavzema važno mesto tudi v izvozu pralnih strojev. Značilno je, da so cene polavtomatiziranih in avtomatiziranih italijanskih izdelave nemškemu tržišču za 10—20 odst. nižje od cen enakovrednih nemških strojev. Spriču tega italijanski strokovnjaki napovedujejo, da bo proizvodnja v tekočem letu dosegla 1.250.000 komadov proti 460.000 komadov v preteklem letu. Zato je na to, da vsrka italijanske trgovske računa, da bodo v letu 1963 domači proizvajalci prodali v tujini 800.000 komadov pretežno v državah Skupnega evropskega tržišča.

Služkinj ne bo več

Pri vseh svojih številnih kuhinjskih in gospodinjstvih električnih aparatih so ameriške gospodinjice se prva leta po zadnji vojni zavdale Evropejкам relativno obilne hišne delovne sile. Ti časi so že mimo. Tako namreč kaže ameriško povpraševanje v tej zadevi v Evropi:

V ITALIJI: V Italiji, ki je kar mrgolelo poceni deklet in «domestich», nimajo zdaj po novem zakonu iz leta 1958 dovolj hišnih pomočnic, pa čeprav so imeli prihajajo na delo v visokih frizurah in s podobno visokimi petami. Ne smeš jim več reči «Putzfrau», temveč so specializirane ali kot «Raumpflegerin» (oskrbovalka prostorov) ali «Bodenkosmetikerin» (kozmetičarka pod). Nekdaj zokobno in bled med topovi in maslom so bili meščani zamenjali z neboljšimi odcločitelji med «Putzfrau» ali pa meč avtom Mercedesa; navadno se meščar določijo za «Putzfrau», ki gre nato ona sama na morje, si kupi televizor in še avto.

V ANGLIJI: Od 1. 1948 je Anglija izgubila od nekdanjih 517 tisoč službničar kar polovico. Sprožili so veliko propagando v listih, kakšne vse prednosti ima hišno osebo, ki uživa v lepoti hišnega dela ter v lastni sobi s televizorjem, centralno kurjavo, dela malo in ima precej počitnice. A število padajočev prav prihaja z evropske celine na tisoče deklet se učijo angleščine in se ponujajo za brezplačno hišno delo.

V FRANCIJI: V Parizu je starih francoskih «bonnes» (deklet) je malo. Precej Pirenejev prihaja tropski španski deklet iz Valencie, Alicanta, Seville. Extreme, ker prejemajo v Franciji sedemkrat več plače kakor pa v Španiji. Dobivajo 60 dolarjev na mesec, obdo, izvrstno francosko hrano in socialno zavarovanje. Ni pravega stika med francoskim okoljem, ker ne znajo jezika in so neizkušene v mestnem življenju. Ko zazvoni telefon, spravijo samo nekaj na pol špansko-francoskih besed iz sebe: «Madame non este. No sé. Tarde, tarde.» Prida do čudnih zapletljiv. Tako je npr. neko špansko deklet vprašalo zaupno

svoyo gospodinj, zakaj je morala dati mačka v hladilnik. Francozinja, madame, ji je naročila, naj dne gâteaux (izgovorjeno gato, kakor španski gato, kar pomeni mačka), to je slaščico v hladilnik. Ta je poslušno ubogala in spravila gatoja, mačka v hladilnik.

PRI NAS: Pri nas v slovenskih krajih v Italiji že davno ni dobili slovenske hišne pomočnice, drži se nekaj starejših žensk ali pa časovno in občasno zaposlenih žensk s propustnicami iz obsejnih pasu. Istrske «ezulke» so izginile skoraj popolnoma iz hišnih služb. Slovenke v Beneški Sloveniji zapuščajo službo «dik», se spravlja v tovarne, švicarske in italijanske. V Sloveniji so redki odročni kraji, kamor hodijo ljubljanske gospodinjice z avtomobilom iskati kakor prav mlado nezkušenko deklet. Precej hišnega dela pada, kakor v Moskvi, tudi v Ljubljani in drugih slovenskih mestih na «babuško», na tašo, nono, omama. Spriču hude starobede; navadno se meščar določijo za «Putzfrau», ki gre nato ona sama na morje, si kupi televizor in še avto.

V ANGLIJI: Od 1. 1948 je Anglija izgubila od nekdanjih 517 tisoč službničar kar polovico. Sprožili so veliko propagando v listih, kakšne vse prednosti ima hišno osebo, ki uživa v lepoti hišnega dela ter v lastni sobi s televizorjem, centralno kurjavo, dela malo in ima precej počitnice. A število padajočev prav prihaja z evropske celine na tisoče deklet se učijo angleščine in se ponujajo za brezplačno hišno delo.

V FRANCIJI: V Parizu je starih francoskih «bonnes» (deklet) je malo. Precej Pirenejev prihaja tropski španski deklet iz Valencie, Alicanta, Seville. Extreme, ker prejemajo v Franciji sedemkrat več plače kakor pa v Španiji. Dobivajo 60 dolarjev na mesec, obdo, izvrstno francosko hrano in socialno zavarovanje. Ni pravega stika med francoskim okoljem, ker ne znajo jezika in so neizkušene v mestnem življenju. Ko zazvoni telefon, spravijo samo nekaj na pol špansko-francoskih besed iz sebe: «Madame non este. No sé. Tarde, tarde.» Prida do čudnih zapletljiv. Tako je npr. neko špansko deklet vprašalo zaupno

svoyo gospodinj, zakaj je morala dati mačka v hladilnik. Francozinja, madame, ji je naročila, naj dne gâteaux (izgovorjeno gato, kakor španski gato, kar pomeni mačka), to je slaščico v hladilnik. Ta je poslušno ubogala in spravila gatoja, mačka v hladilnik.

Služkinj ne bo več

Pri vseh svojih številnih kuhinjskih in gospodinjstvih električnih aparatih so ameriške gospodinjice se prva leta po zadnji vojni zavdale Evropejкам relativno obilne hišne delovne sile. Ti časi so že mimo. Tako namreč kaže ameriško povpraševanje v tej zadevi v Evropi:

V ITALIJI: V Italiji, ki je kar mrgolelo poceni deklet in «domestich», nimajo zdaj po novem zakonu iz leta 1958 dovolj hišnih pomočnic, pa čeprav so imeli prihajajo na delo v visokih frizurah in s podobno visokimi petami. Ne smeš jim več reči «Putzfrau», temveč so specializirane ali kot «Raumpflegerin» (oskrbovalka prostorov) ali «Bodenkosmetikerin» (kozmetičarka pod). Nekdaj zokobno in bled med topovi in maslom so bili meščani zamenjali z neboljšimi odcločitelji med «Putzfrau» ali pa meč avtom Mercedesa; navadno se meščar določijo za «Putzfrau», ki gre nato ona sama na morje, si kupi televizor in še avto.

V ANGLIJI: Od 1. 1948 je Anglija izgubila od nekdanjih 517 tisoč službničar kar polovico. Sprožili so veliko propagando v listih, kakšne vse prednosti ima hišno osebo, ki uživa v lepoti hišnega dela ter v lastni sobi s televizorjem, centralno kurjavo, dela malo in ima precej počitnice. A število padajočev prav prihaja z evropske celine na tisoče deklet se učijo angleščine in se ponujajo za brezplačno hišno delo.

V FRANCIJI: V Parizu je starih francoskih «bonnes» (deklet) je malo. Precej Pirenejev prihaja tropski španski deklet iz Valencie, Alicanta, Seville. Extreme, ker prejemajo v Franciji sedemkrat več plače kakor pa v Španiji. Dobivajo 60 dolarjev na mesec, obdo, izvrstno francosko hrano in socialno zavarovanje. Ni pravega stika med francoskim okoljem, ker ne znajo jezika in so neizkušene v mestnem življenju. Ko zazvoni telefon, spravijo samo nekaj na pol špansko-francoskih besed iz sebe: «Madame non este. No sé. Tarde, tarde.» Prida do čudnih zapletljiv. Tako je npr. neko špansko deklet vprašalo zaupno

Služkinj ne bo več

Pri vseh svojih številnih kuhinjskih in gospodinjstvih električnih aparatih so ameriške gospodinjice se prva leta po zadnji vojni zavdale Evropejкам relativno obilne hišne delovne sile. Ti časi so že mimo. Tako namreč kaže ameriško povpraševanje v tej zadevi v Evropi:

V ITALIJI: V Italiji, ki je kar mrgolelo poceni deklet in «domestich», nimajo zdaj po novem zakonu iz leta 1958 dovolj hišnih pomočnic, pa čeprav so imeli prihajajo na delo v visokih frizurah in s podobno visokimi petami. Ne smeš jim več reči «Putzfrau», temveč so specializirane ali kot «Raumpflegerin» (oskrbovalka prostorov) ali «Bodenkosmetikerin» (kozmetičarka pod). Nekdaj zokobno in bled med topovi in maslom so bili meščani zamenjali z neboljšimi odcločitelji med «Putzfrau» ali pa meč avtom Mercedesa; navadno se meščar določijo za «Putzfrau», ki gre nato ona sama na morje, si kupi televizor in še avto.

V ANGLIJI: Od 1. 1948 je Anglija izgubila od nekdanjih 517 tisoč službničar kar polovico. Sprožili so veliko propagando v listih,

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 8.I. - TELEFON ŠT. 37-808

NOVI MESTNI GRADBENI KATASTER

Tržaški tehnični državni urad obvešča, da so izpostavljeni v lokalnem pretorskem Albumu v UL Malcantoni rešitve občinske ocenjevalne komisije glede prizivov proti navedbam v ocenjevanju vrednosti in v klasifikaciji nepremičnosti v mestu.

Prizadeti si lahko ogledajo omenjene rešitve, ki bodo izpostavljene od 8. do 14. ure od 1. do 30. junija 1968. V tem roku lahko vložijo priziv proti omenjenim rešitvam na pokrajinsko ocenjevalno komisijo.

ODPOVED NAROČNINE RADIO TV

Naročnike radioparatorov in televizorjev obveščamo, da zapade rok za odjavo naročnine 30. junija; kdor namerava odjaviti naročnino iz kakršnegakoli razloga (oddaja aparata, razne spremembe itd.), mora to storiti najkasneje do 30. junija; kajti v nasprotnem primeru bo moral plačati naročnino do konca leta.

ROK ZA PLAČILO DAVKOV

Nadalje obveščamo, da zapade 10. junija (s podaljškomo do 18.

junija), rok za plačilo tretjega obroka neposrednih davkov, kakor tudi krajevnih davkov. V tej zvezi vabimo člane, ki niso še dvignili davčnih kartel, ker tere so pustili na tajništvo združenja ob priliki Vanonjeve prijave naj store čimprej.

OBISK IZ LJUBLJANE V ponedeljek so prispeli v Trst predstavniki poslovnega združenja «Less» iz Ljubljane ter se sestali s predstavniki lesne sekcije Slovenskega gospodarskega združenja. Pogovorili so se o položaju na lesnem tržišču in o drugih zadevah lesne stroke.

Doktorjev ne bo več

Samo zdravniki in pravniki - Inženirji ostanejo

Strokovne naslove akademsko izobraženih ljudi v Jugoslaviji so z zakonom 26. marca precej spremenili in bodo drugačni, kakor so jih bili ljudje navajeni po dolgoletni tradiciji v deželah Srednje Evrope.

Predvsem je treba pomeniti bralcom izven Jugoslavije, da je bil vpeljan na jugoslovanskih univerzah *tristopenjski študij*, ki je v grobih potezah naslednji: Dve leti traja prva stopnja študija na univerzi, druga, ki pripelje do visokošolske diplome traja naslednji dve leti. A po diplomi imamo tretjo stopnjo, kateri se posvetijo tisti, ki se mislijo posvetiti znanstvenemu delu in poučevanju na univerzah. S to tretjo stopnjo so si diplomiranci po zelo zahtevnih študijah pridobili doseženi naslov znanstvenega doktorja.

Tristopenjski študij ostane, toda precej se spremeni strokovni naslovi in akademске stopnje. Diplomiranci raznih fakultet, ki se navadno uporabljajo za predavanja na srednjih šolah, kot na pr. zgodovinarji, geografi, matematiki, fiziki, kemiki, lingvisti itd. ohranijo svoj doseženi stari naslov profesorja. Pravniki bodo po končani pravni fakulteti nosili naslov diplomiranega pravnika. Ohranijo naslov inženirja, in sicer diplomirane inženirje fakultet kot na primer, diplomirani strojni, gradbeni, kemični, elektro - in podobni inženirji. Spremembe bodo pa glede

zdravnikov, živinozdravnikov, lekarnarjev in znanstvenih doktorjev.

Po končani medicinski ali stomatološki fakulteti dobe diplomiranci naslov zdravnika ali zobnega zdravnika in ne, kakor je bilo doslej običaj, po nemškem primeru, doktorja. S tem se približajo Jugoslovani *anglosaksonski praksi*, ki tudi pozna je zdravniki in zdravniški praktiki in ne doktorjevi. Tudi živinozdravniki ne bodo po končani študijah živinozdravniki, temveč diplomirani veterinarji. Dalje ne bo več magistrorv ali lekarnarjev za diplomirane farmaceutске fakultete, ampak bomo imeli diplomirane farmaceute. V kmetijstvu bomo imeli diplomirane poljedelce, vrtnarje in gozdarske inženirje.

Po najvišjem študiju, strogo znanstvenem, bomo imeli magistre ali pa specialiste določene znanstvene panoge kakor na primer specialiste fizike kemije, prava, slavistike itd. Strokovni naslovi in znanstvena akademska stopnja bodo morali biti v Jugoslaviji *restriktivirani* od tistih, ki te naslove in stopnje dobe na tujih visokih šolah in univerzah. Tisti, ki so pred uveljavitvijo novega zakona končali fakultete, imajo pravico do strokovnega naslova oziroma akademске stopnje, ki je v tem zakonu določena za ustrezno fakulteto.

Precej bo razlike s tistimi, ki so diplomirali ali bodo diplomirali na *italijanskih univerzah*. V Italiji je pri strokovnih naslovih velika inflacija doktorskih naslovov, saj daje vsaka «laurea» pravico do doktorskega naslova, pa čeprav se že tudi v Italiji oglašajo za zglede na zahodne države in tudi na Sovjetsko zvezo kritični glasovi, ki se zavzemajo za reformo strokovnih naslovov in akademskih stopenj.

Zakon je sicer izšel marca, toda pregledobka je navada vključena v ljudeh, da bi kar takoj stotisoč, ki gredo dnevno skozi ambulante, imenovali, doktorja kar zdravniko po angleško ali rusko.

Nekam čudno se sliši, da je v Jugoslaviji sploh opravljen naslov doktorja v vseh fakultetnih strokovnih naslovih ali pa že celo v znanstveni akademski stopnji. Verjetno bodo trajale dolgo časa zamenjave med sedanjim znanstvenim naslovom magistra in sedanjim farmaceutom.

Edino inženirji so ohranili, kakor drugod v širokem svetu svoj strokovni naslov, da njihovo število bo šlo v stotisoče, ker je moč si pridobiti inženirski naslov z obiskovanjem v vseh visokih šol ali pa dveletno prvostopenjske študijske faze na univerzah.

kultura in življenje

SPZ na braniku pravic našega ljudstva

V nedeljo 19. maja je bil v Gorici občni zbor Slovenske prosvetne zveze, ki zajema 21 prosvetnih društev s Tržaškega in Goriskega ter iz Beneške Slovenije. To je bil drugi občni zbor, odkar se je tržaška Prosvetna zveza združila z gorisko. Na obnem zboru so voditelji prosvete podali poročila o delovanju zveze v zadnjem poldrugletju.

Predsednik Ubald Vrabec je v svojem poročilu posvetil veliko pozornost nadaljevanju sistematične kolonizacije slovenskega ozemlja z naseljivanjem italijanskih družin in ustanavljanjem italijanskih šol, ki naj privabijo tudi slovenske otroke. Kljub določbi italijanske ustave, ki nalaga oblastem dolžnost, da ščitijo narodne manjšine, ni mogoče govoriti o enakopravnosti Slovencev na kulturnem področju. Tako na primer slovenske kulturne ustanove, kakor Glasbena Matica Slovenska gledališče ter prosvetna in športna društva ne prejemajo nikakršne podpore od oblasti, enakopravnosti Beneških Slovencev ni zavarovana, a na Goriskem na primer ne dopuščajo porabe slovenskih krstnih imen. Uradno tudi niso priznane slovenske krajevne oznabe. Vse te hude krivice se delajo Slovincem, čeprav je tudi sv. oče v svoji okrožnici «Pacem in terris» obsodil zapostavljanje narodnih manjšin. Cas je, da bi raznim oblastem sledila tudi dejanja. Govornik je tudi poudaril slovenske izobražence, naj z večjo vnemo sodelujejo pri prosvetnem delu. Naglasil je, da nima Slovenska prosvetna zveza plačanih funkcionarjev in da člani tajništva in glavne odbora delujejo brezplačno in živijo od dohodkov v drugih službah. Glasbena Matica je razširila svoje delovanje tudi na Gorisko, kjer je odprla lastno šolo. Slovenska prosvetna zveza in tudi vse ostale kulturne ustanove se bodo morale lotiti novih nalog, ko bo odprt Kulturni dom v Trstu. Govornik je obžaloval, da ni bila dosežena enotnost glede delovanja v prosvetnih društvih in na terenu, čeprav je predstavnik Slovensko-hrvatske ljudske prosvete (ki jo vodijo komunisti) na zadnjem občnem zboru izrazil željo, da bi prišlo do združenja že pred novim občnim zborom. Obžaloval je tudi, da so katoliške prosvetne organizacije odbile sodelovanje. V prosvetno delovanje bi bilo treba vključiti mladino. Predsednik je tudi omenil stike v del

stva SPZ z beneškimi Slovenci na prosvetnem področju. O delovanju posameznih društev je podrobno poročal tajnik Gorazd Vesel, o slovenskem šolstvu in učnih načrtih pa je spregovorila Tončka Cok.

Med številnimi predstavniki prosvetnih organizacij, ki so v obdobju občni zbor, je bil tudi podpredsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Boris Race iz Trsta. V svojih pozdravnih besedah se je dotaknil nekaterih važnih vprašanj, in sicer ne samo odnosov med Slovenci in oblastmi, temveč tudi med kulturnimi organizacijami raznih slovenskih struj. Naglasil je, da je Slovenska kulturno-gospodarska zveza po svojih članicah mladinski iniciativi in Prosvetni zvezi edina skupna in enotna organizacija Slovencev v Italiji ne glede na njihovo upravno ločitev po posameznih pokrajinah. Oblasti bi morale priznati vsem Slovincem ne glede na to, v kateri pokrajini živijo, iste pravice. Pri narodnem obrambnem delu bi imeli večje uspehe, če bi tudi druge kulturne organizacije pričele delovati v Beneški Sloveniji. «Da bo odpor proti asimilaciji, ki jo najnaprednejše stranke in ljudje ocenjujejo kot sramotno, res učinkovit, je treba mobilizirati vse sile, ki so na razpolago.» Govornik je polemiziral proti trditvi Sveta slovenskih katoliških organizacij, da je bilo tem predlagano sodelovanje s strani SPZ in SKGZ z njihovimi kulturnimi organizacijami zato, da bi njihove znotraj rusili, «saj so zato plačani». Tega dogodka sicer ni treba drammatizirati - podobne izjave ne izražajo razpoloženja ljudi na terenu - «ker vemo, da je bilo to zato tako rečeno, da bi užajeni reagirali in zaprli to poglavje». Podpredsednik SKGZ je tudi omenil, da bo nekako v drugem delu prihodnje sezone 1968-1969 končno dograjen Kulturni dom v Trstu in da je prišlo do petletne zakasnitve, ker je bilo plačevanje obrokov (s strani države) za gradnjo nerodno, in so oblasti zavlačevale s podelitvijo gradbenega dovoljenja; tega zavlačevanja pa so bile tudi krive tiste protislovenske sile, ki ne zamudijo nobene priložnosti, da ne bi preprečile vsega, kar je količjak v prid Slovincem. Ne majhno krivdo pri tem nosijo tudi tiste slovenske politične sile, ki so z očitki oblastem, da s finanstranjem gradnje Kulturnega doma podpirajo samo en del

Slovencev, dajale potuho omejenim silam, sovražnim vsem Slovincem. Za Kulturni dom je nastala tudi škoda, ker so se cene gradiva dvignile, hkrati pa se je med tem podražila tudi delovna sila. Govornik je na koncu izjavil, da bo Kulturni dom na razpolago vsem, brez razlike, zato bi bilo tudi prav, da bi v najkrajšem času prišlo do enotnega stališča glede skupne uprave in uprabe.

V novi odbor SPZ so bili izvoljeni: Ubald Vrabec kot predsednik, podpredsednika Vid Primozič in Marijan Kont, tajnik Gorazd Vesel (namestnik tajnika Alojz Abram), blagajnik Klavdij Repič, gospodar Darko Svab, solski odesk Antonija Cok, dramski odesk Slavko Rebec in Stane Raztresen, knjižničar Marjan Pertot, referenta za petje Ignacij Ota in Silvan Krizmančič, šport Zorko Ščuka in Miro Kuzmin, tisk Zorko Jelinčič, privedite in predavanja Edvin Svab, družabnost Karel Nanut. Revizorji: Viljem Nam, Miro Preselj, dr. Peter Santic; razsodniki Ivo Marinič, dr. Gojmir Demšar in Boris Race.

SLOVENSKA ZAMEJSKA KNJIZNICA IN ZAMEJSKI TISK

Zdravko Novak, ki je z lastnim denarjem ustanovil v Clevelandu Slovensko zamejsko knjižnico, se je s posebno okrožnico obrnil na založnike vsega tiska v zamejstvu, s katero je obrazložil namene svoje pobude. V svoji knjižnici zbirajo knjige in ves drug tisk, ki izhaja v zamejstvu. Po njegovih podatkih izhaja izven mej Slovenije 92 slovenskih periodičnih listov, in sicer v Argentini 14, Angliji 3, Avstraliji 7, Belgiji 2, Beneški Sloveniji 1, Braziliji 1, v Gorici 4, v Indiji 5, v Kanadi 5, na Koroskem 10, v Nemčiji 1, v Venezueli 1, v Trstu 15 in v Združenih državah Amerike 16.

GLASBENA MATICA

V ponedeljek, 3. junija 1968 ob 20.30 v AVDTORIJU

ZAKLJUČNI NASTOP DIJAŠKE MATICE GOJENCEVE ŠOLE

Sodelujejo: Solisti, zbor harmonik, mladinska pevška zbor Šole Glasbene Matice ter Prosvetnega društva Prosek-Kontovec in pevski duet Ljuba Berce-Košuta in Marta Verk. Pri klavirju: Erminij Ambrozet. Dirigenta: Svetko Grgič in Ignacij Ota.

Na političnem obzorju

SLOVENSKA BESEDA V RIMSKEM PARLAMENTU. Izvolitev Marije Bernetič, ki je kandidirala na komunistični listi v Trstu, za poslanke v rimskem parlamentu so proslavili na posebnem sprejemu na sedežu komunistične stranke, na katerega so bili povabljeni Slovenci tudi drugih političnih prepričanj. Ob tej priložnosti je Marija Bernetič izjavila, da bo v parlamentu branila koristi delovnega ljudstva in slovenske narodne manjšine; v parlamentu bo spregovorila v slovenskem jeziku. Pred odhodom v Rim je dejala: Pred vstopom volim in z vsjo ljubeznijo ter poštrevnostjo zavzemala za probleme vsega delovnega ljudstva, za rešitev vprašanja slovenske narodne manjšine, ob podpori delavskih množic in vseh naših volivcev in volivk.

SLOVENSKI GLASOVI PA LE NEKAJ POMENIJO. Vse kaže, da zdaj tudi politični nasprotniki, ki ob vsaki priložnosti devajo v nič število Slovencev v Italiji, prihajajo do zaključka, da slovenski glasovi le nekaj otehta. Ni dvoma, da je bila Marija Bernetič na komunistični listi izvoljena v Trstu po večini s slovenskimi glasovi. Ker ni za senatorja kandidirala noben Slovenec, je gotovo mogoče Slovence volilo Vidaliča, drugi, ki se zaradi vloge javnega svetovnega nazora niso mogli odločiti za to, so volili deloma za manj levo usmerjene kandidate - kakor na primer za socialno-demokratskega - deloma pa so oddali bele (ne pripadajoče glasovnice). Takšnih je bilo v Trstu kar 6938. Nekega občinskega demokratskega občinskega agencija je mnenja, da so te bele glasovnice oddali prav Slovenci.

FURLANI SO V ŠTEVILNI TREMOČI. Na sestanku vseh treh tajništva kršćanske demokracije v novi deželi Furlaniji, Tržaška krajina, to je tržaška, goriska in videmska, so se domenili, da si bo večina stranka prizadevala, da bi deželne volitve razpisali že to jesen, in sicer morda 27. oktobra ali 3. novembra. Domeniti so se, da bo stranka kandidirala za predsednika dežele v. a. Furlana. Številčno bodo Furlani v novi deželi v premoči, z gospodarskega vidika pa prevladujejo Tržačani; ni dvoma, da se bo po ustanovitvi dežele začutil še večji dotok Furlanov v Trst, zlasti v upravi dežele.

ITALIJANSKA KATOLIŠKA MLADINA IN JUZNI TIROL. Konec junija bo v Trstu na pobudo mladinske kulturne centra kršćanske demokracije (Centro culturale giovanile) sestanek italijanskih in avstrijskih kršćanskih mladincev. Na tem sestanku bodo proučili južnotirolski vprašanje in gledališče, ki sta ga zavzeli prizadevi vladi. Katoliški mladinci iz obeh držav hočejo prispevati svoj delež k rešitvi tega vprašanja. Obema vladama bodo izrazili svoje mnenje o tej zadevi. Za mesto tega sestanka so izbrali, kakor poroča «Trevens», prav Trst, ki je posebno občutljivo za podobna vprašanja. Ob tej priložnosti bodo proučili tudi vprašanje odnosov med večino in narodnostnimi manjšinami v duhu načel, ki jih vsebuje papeževa okrožnica «Pacem in terris».

KRONIKA

USTANOVA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE EMPAS (Ente Malaitte Previdenza Assicurazioni Sociali) bo dobila nove prostore. Ta ustanova je zaprosila tržaško občino, naj ji v središču mesta brezplačno dočeli zemljišče, na katerem bi zgradila sodobno poslopje za svoje urade. Občina je ustanovo Empas dala na razpolago zemljišče pri ulici Rigutti, ki je bilo določeno na podlagi podrobne regulacijskega načrta (TREVENS).

PRORAČUN ZGONISKE OBČINE. — Na zadnji seji občinskega sveta v Zgonisku so odobrili proračun za leto 1968. Ta predvideva 10.826.097 lir dohodkov in 34.875.425 lir izdatkov. Primanjkljaj znaša 24.049.328 lir in mislijo ga pokriti z državnim prispevkom. Med dohodki odpade 2.271.950 lir na trošarinske davke, 1.028.805 lir na občinske davke, 400.000 lir pa naj bi med drugim doprinesla najemna kamnoloma pri Repinici. Največ izdatkov odpade za upravno osebo, to je 4 milijone 962.940 lir, 1.200.000 lir za trošarinskih konzorij, 2.341.541 lir za vodovod in med drugim 2.994.270 lir za socialne dajatve. Ob koncu seje so svetovalci izrazili nezadovoljstvo sprično nezadovoljstva poslovanja avto-prevoznikovega podjetja «Carsica»; vaščani se namreč pritožujejo zaradi neprimernih urnikov in pomanjkanja avto-busne zveze s prosekjo postajo. Prilopčili so tudi večjo skrb za javno snago v Zgonisku in okoliških vaseh.

NA SEJI OBČINSKEGA SVETA OBČINE DEVIN-NABREŽINA so prav tako odobrili proračun za tekoče leto, ki predvideva 92.253.067 lir dohodkov in 139.326.947 lir izdatkov. Primanjkljaj 47.073.880 lir pa bodo pokrili z državnim prispevkom. Odobrili so tudi sklep za postavitev slovenskega otroškega vrta v Sesijanu in prispevek 1 milijon lir avtonomni turistični ustanovi.

SESTANEK LIVARN — Lastniki, ravnatelji in tehnični osebje italijanskih livarn se bodo v prvi polovici oktobra zbrali v Trstu na 7. sestanku livarn. Na tem sestanku, ki ga vsako drugo leto prireja Assofond, bodo razpravljali o napredku in zadnjih letih, o novostih, ki so bile vpeljane v poslovanju livarn, o najboljših prahih vprašanih ekonomskih in organizacijskega značaja in o usposabljanju novega osebja. SE ŽRTVE PRVE SVETOVNE VOJNE. V Jeralsku pri Renčah na Goriskem so delavci kmetijskega gospodarstva «Gorica» ob poti Renče-Miren kurili odpadke trstja. Nekaj centimetrov pod zemljo je bila stara topovska granata še iz prve svetovne vojne ter je zaradi vročine eksplodirala. Ubila je 65-letnega Jožeta Grilanca, ki je v tistem trenutku šel mimo.

NAŠE SOŽALJE Umrlj so: 74-letni Ivan Mulec, 53-letna Mara Sosič roj. Perot, 3-letni Claudio Perini, 55-letni Peter Remec, vsi iz Trsta; pri prometni nesreči 22-letna delavka Nives Košta in 54-letni Danilo Sulčić, oboje iz Sv. Križa; dr. Jakob Zorza iz Vidma in 82-letni Ludvik Lukežič iz Gorice, ki je bil najstarejši gorški tiskar in ustanovni član sovdenskega posojilnice.

STAVKA PRISTANISKIH DELAVCEV ODPOVEDANA. Pred desetimi dnevi so sindikalne organizacije proglasile vsedrjavno stavko pristaniških delavcev v znak protesta proti ravnanju gemovskih oblasti, ki so podelile premožnosti družbi «Formico» iz Savone dovoljenje, da sme nakladati in razkladati blago na lastno roko, ne da bi se posluževala združenja pristaniških delavcev. Stavke so se udeležile tudi tržaške sindikalne organizacije CISL, CGIL in UIL. Za dneva 24. in 25. maja je bila napovedana nova stavka, ki pa so jo začasno odložili. Ministrstvo za trgovsko mornarico je namreč povabilo na razgovor predstavnike sindikalnih organizacij in pojasnilo, da je podjetje «Formico» prekinilo pretovarjanje na lastno roko.

Hotel «Pri pošti» obnavljajo. Poslopije tržaškega hotela «Pri pošti» obnavljajo, oziroma dozdružujejo del stavbe, ki je bila med vojno porušena. Stavba je stara že približno 120 let. Hotel je ustanovil Ivan Kariz, oče upraviteljske gospe Saincinoe. Med bombardiranjem (10.6.44) je bil zadel tudi hotel. Lastnik ni prejel vojne odškodnine; začinjen je moral odpraviti izvedbi načrta, da bi stavbo preuredil v skladu z okoljem, namreč z Oberdanovim trgov. Pri obnovi hotela je našel tudi na druge ovire; tako je prvotnemu načrtu nasprotovala ustanova za zaščito umetnosti, ki je trdila, da je zunanost poslopja tipično novoklasična stavbarstvo iz XVIII. stoletja; zamislil jo je tržaški arhitekt Persch in mora zato ostati nedotaknjena. Hotelu ne bo samo dozidan porušeni del, temveč obnovljen bo ves hotel. V kratkem bo na razpolago celo pritličje, kjer bo prostor za vratarja, urad in sprejemnica za goste s televizijo. Zdjaj ima hotel 46 sob, po obnovitvi pa jih bo imel 60; 25 jih bo z eno posteljo. Vse bodo imele kopalnico. Naj omenimo, da oblastva ne dovoljujejo postavitev stranišč v kopalnice, ki so neposredno povezane s sobami; vhod v kopalnico s straniščem mora biti iz vežice, ne pa neposredno iz sobe. Hotel bo imel tudi dvigalo. V četrtem nadstropju se posluje sodobno opremljena pralnica. Ni dvoma, da bo prenovljen in povečan hotel privabil še več gostov, ki prihajajo zlasti iz Jugoslavije.

ZMRZNJENA ŽIVILA SE V EVROPI TEŽKO UVELJAVLJAJO. Evropska poraba zmrznjenih živil je v zadnjih dveh letih narasla, vendar strokovnjaki predvidevajo, da se sploh ne bo približala visoki porabi v ZDA. V letih 1960 in 1961 je nakup tovrstnih živil v Evropi nihal med 6,6 milijard (na švedskem in britanskem deželah) in pol milijard (v Franciji), medtem ko je v ZDA znašal 35 milijard na prebivalca. Omenjene količine so bile v Evropi dosežene potem, ko se je nakup v prejšnjih dveh letih povečal za 150 odst. Strokovnjaki poudarjajo, da se zmrznjena živila v Evropi težko uveljavljajo, ker evropske dežele razpolagajo s premajhnimi ledenicami, ker je veliko pomanjkanje kuhinjskih hladilnikov in pa zlasti zaradi močno ukorinjene navade evropskih žena, da kupujejo sveže živilske potrebščine vsak dan sproti.

Proizvodnja papirja v štirinastih papirnicah je lani znašala 85 tisoč ton več kakor leta 1967. Proizvodnja se je v štirih letih (papirnice) je bila postavljena šele 1958. leta) povečala. Industrijska proizvodnja v Trstu se je v veliki meri povečala zaradi ustanavljanja novih tovarn v tržaškem industrijskem pristanisku kjer dela danes 4000 delavcev. TUDI SENČNE PLATI V tržaški prosti ljudi sta začeli v finančne težave dva podjetja: Deluse tovarna perila, ki je zaposlovala 300 delavci in jo bodo likvidirali; ter tovarna čevljev Lucky Shoe, kjer je zaposlenih 1000 ljudi. Prva je bila ustanovljena z zahodnonemškim kapitalom, druga pa z ameriškim. Tovarna Lucky Shoe namerava odpustiti večje število delavcev. Svoje izdelke izražajo predvsem v južnoameriške države.

Proizvodnja tržaške industrije povečana

Statistični podatki ki jih je objavil generalni vladni komisariat v Trstu kažejo, da se je industrijska proizvodnja na Tržaškem v preteklem letu dvignila. Ugodni razvoj industrijske proizvodnje se nam še bolj pokaže, ako primerjamo industrijsko proizvodnjo za več let.

Statistični podatki se oslanjajo na leto 1953, katerega industrijska proizvodnja je bila postavljena na 100. Leta 1961 je proizvodnja dosegla raven 134 (kakor rečeno je bila za leto 1953 100), leta 1962 pa je indeks industrijske proizvodnje znašal že 234, to je 100 več kakor prejšnje leto. Meseca decembra lanskega leta je bila proizvodnja najvišja in indeks je znašal 268.

Najbolj je napredovala proizvodnja marmorja zatem cementa, litega železa, jeklenih plošč, jute, rafiniranega petroleja in papirja. Proizvodnja marmorja (v Nabrežini) se je od leta 1955 do danes skoraj potrojila in s tem v veliki meri prispevala k znepitvi italijanske izvoza. Kaminivo je, da so samo decembra lani pridobili 5.500 ton kamnjenih blokov marmorja (čez 20 tisoč ton več kakor leta 1960). Proizvodnja cementa je v primerjavi z letom 1961 narasla za 65 odst. ter dosegla 220 tisoč ton (proti 133 tisoč tonam v prejšnjem letu). Litega železa je bilo lani proizvedenega 160.000 ton, kar pomeni 10 tisoč ton manj kakor leta 1960, toda 24 tisoč ton več kot v letu 1961.

Proizvodnja papirja v štirinastih papirnicah je lani znašala 85 tisoč ton več kakor leta 1967. Proizvodnja se je v štirih letih (papirnice) je bila postavljena šele 1958. leta) povečala. Industrijska proizvodnja v Trstu se je v veliki meri povečala zaradi ustanavljanja novih tovarn v tržaškem industrijskem pristanisku kjer dela danes 4000 delavcev. TUDI SENČNE PLATI V tržaški prosti ljudi sta začeli v finančne težave dva podjetja: Deluse tovarna perila, ki je zaposlovala 300 delavci in jo bodo likvidirali; ter tovarna čevljev Lucky Shoe, kjer je zaposlenih 1000 ljudi. Prva je bila ustanovljena z zahodnonemškim kapitalom, druga pa z ameriškim. Tovarna Lucky Shoe namerava odpustiti večje število delavcev. Svoje izdelke izražajo predvsem v južnoameriške države.

Na morje in v planine!

BLED vas vabi. Jezero z otokom, blejski grad, izleti v prelepo okolico, privedite, žičnica na Stražo, pololetni in zimski šport, lov, ribolov. Prometne zveze ugodne.

Grand Hotel Toplice-Bled. Prvorstven hotel odprt razen od 15. 10. do 15. 12. skozi vse leto. Moderno opremljene sobe s kopalnicami in balkoni. Termalno kopalnice s stalno temperaturo 23 stop. C. Izleti s kočijami, alpski vodniki, vsakovrstne zabave in razvedrila. Prvorstna domača in mednarodna kuhinja, odlična vina.

GOSTINSKI SOLSKI CENTER HOTEL «KRIM» BLED. Je pripravilo svojim cenjenim gostom za obisk v hotelu na blejskem gradu. Izvrstna kuhinja. Prvorstna postrežba. Pred in po sezoni znaten popust!

ŠPORTHOTEL «POKLJUKA» (BLED 1250 m). Moderno urejen hotel s tekočo toploto in hladno vodo, centralno kurjavo in dvigalom. Restavracija z domačimi in tujimi specialitetami, kavarna in plesom. Železniška postaja Lesce-Bled, Bled-Jezero. Stalna avtomobilska zveza. Obiščite nas, zadovoljili Vas bomo!

HOTEL «ADRIA» ANKARAN. vam nudi sonce in morje, udobno bivanje v weekend hišicah, okusne jedi, priznana vina in mnogo zabave!

HOTEL «ADRIA» ANKARAN. vam nudi sonce in morje, udobno bivanje v weekend hišicah, okusne jedi, priznana vina in mnogo zabave!

Hotel TRIGLAV - KOPER. vam nudi domačo in tujo prvovrstno kuhinjo, udobne sobe, nočni bar s programom ter pripravila svoje obrate: hotel ZUSTERNO z olimpijskim bazenom in restavracijo RIZANA z ribjimi specialitetami - postvri, raki.

Potovalna agencija «KOMPAS» - KOPER. MENJALNICA, IZLETI, TURISTICNE INFORMACIJE, ZAVAROVANJE AVTOMOBILOV, HOTELSKE REZERVACIJE, MEDNARODNE ŽELEZNIŠKE KARTE, AVIONSKE IN LADJSKE KARTE.

PARK HOTEL - Nova Gorica. Moderno urejen hotel z vsem komfortom - Restavracija in kavarna - Prijeten vrt z glasbo in plesom vsak večer razen ob ponedeljkih. Prvorstna domača in mednarodna kuhinja - Odlična domača in štajerska vina.

IZKORISTITE NIZKE predsezonske cene v gostinskih podjetjih. GORIŠKEGA OKRAJA. Cene pensiona 900-1960 dinarjev. Vse informacije dobite pri Turističnih društvih v Bovcu, Kobaruju, Mostu na Soči, Idriji, Kalalu, Ajdovščini, Vipavi in na pri. GORIŠKI TURISTIČNI ZVEZI V NOVI GORICI.

TURISTIČNA AGENCIJA PRIMORSKE «TAP». poslovnega združenja gostinskih in turističnih podjetij okraja Koper, priporoča svoje AGENCIJE IN MENJALNICE v Kopru, Sežani, Kozini, Skofljah, Hrvatinih, Izoli, Portorožu, Piranu in HOTELE na Primorskem.

V Ljubljani med potresom

Ni prijeto biti zmerom sređišče splošne pozornosti. Doktor so v pustnem času hoteli tisoči na zadnjo pustno nedeljo občudovati domiselno maskarado v Litiji, je še šlo, toda prednjačiti v potresnem zibanju pa gotovo niso mačje solze. Iz dnevnega tiska so znani glavni podatki o potresnem sunku v nedeljo, 11. maja, takoj po 11. uri dopoldne. Čeprav je bil potres precejšnje jakosti, saj je šlo za potresne sunka med 6 in 7 stopnjaj, a osma pomeni že rušenje, ni bilo nobene posebnega preplaha, nobene prav velike panike. Redki so že šivi Slovinci, ki so doživeli veliki ljubljanski potres leta 1895 v spominu zavesti otrod. Toda ni ne samo kot otroci. Toda da po pripovedovanju starejših ljudi in po samem lastnem doživljenju manjših potresov so se nekoličko zmedli predvsem odrasli ljudje, medtem ko na mladino sunki niso napravili nobene posebnega vznemirljivega vtisa.

Zakaj se je mladina držala bolje - Najhušje je bilo v Litiji. kje v sedmem ali osmem nadstropju kakor pa poslušati skripanje podov in stopnic v starih hišah. Ker so se z nebotičnih stamb padale opeke, in so se na drugih rušili dimniki, je bilo zelo nevarno in tvegano hoditi mimo hiš in tistih deset ranjenec je dobilo poškodbe predvsem od padajočih strešnih kov in dimnikov. Skode povzročilo mnogo že šibkejši potres, kaj šele nedeljski s svojimi kar krepišimi sunki. Razmajanih streh, napoklih zidov je na tisoče in sicer tudi pri novih stavbah. Sodijo, da je nekaj sto milijonov škoda. Nekje bodo razpoke, posebno pri starejših stavbah kar ostaja, ker se jih ne splača popravljati, pač pa morajo biti strehe vsekar popravljene, da ne bo zamakalo. V ponedeljek je v Sloveniji in posebno v krajih najbolj prizadetih od potresa krenko deževalo in se po mokrih lish na stropih že pozna lo, koliko je škoda povzročilo potres.

Isti dan kakor v Sloveniji je bil potres tudi v Italiji, toda ob različni uri. Na področju mestec Cascia in Norcia v Umbriji so prebivalci ob deveti uri in pet minut zvečer začutili precej močan potresni sunek, ob 23.20 in 23.40. Ker so udrič zemeljski plazovi na železnico Spoleto-Norcia pa tudi na cesto, je bil za nekaj časa ustavljen železniški oziroma avtomobilski promet. KAJ PRAVI STROKOVNJAK V Ljubljani smo slučajno prišli v stik z nekim arhitektom in ga vprašali, katere stavbe lažje prenesejo potrebe. «Vsekakor nove, tam je odvrnil. V Ljubljani zahtevajo stavbni predpisi, da se morajo nove stavbe zavarovati proti potresom, in sicer z ojačenjo notranjo povezanostjo, računajoč s horizontalnim gibanjem, ki ga povzročajo potresi. To vsekakor bolj uspe pri stavbah, grajenih na cementnem skeletu.

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Italijanski trg s sadjem in zelenjavo je zelo živahen in temu primerno cene rahlo naraščajo. Visoke pa so še vedno cene češnjav in krompirju novega pridelka. Ponudba pšenice je malenkostna, kajti zaloga lanske pšenice so pri koncu, pridelek letošnje pšenice pa še ne prihaja na trg zaradi pozne pomladi. Kupčije s koruzo so udobne, cene so črste. Trg z govejo živino se razvija ugodno, posebno za mlado živino, kot so teleta in junci, vlada precej zanimanja. Prodaja prašičev se je nekoliko umirila. Prejšnji teden so se začele kupčije s suknjo nove košnje; cene se suknjo od 1700 do 1800 lir za stot.

ZELENJAVA IN SADJE
 MILAN. Cene veljajo za kg, vsehvi, embalažo. Rumena pomaranča 170-200, rdeča pomaranča 180-200, karkoti 180-240, drobna jagode (netto) 700 do 2000, debele jagode 200-550, jabolka deliciosa 70-110, extra 100-120, renette 100-120, morganduft 50-80, hruške 140-180, nešpice 100-400, češnje 90-500, limone 120-180; spargliji 200-320, suh češen (netto) 250-500, pesa 70-130, zelje 100-130, karkoti 15-32 (za kos), korenje od drugod 80-160, čebula od drugod 55-66, dišča zeljica (netto) 160-350, rdeča pesa 100-150, droben fižol 300-700, fižol baby 300 do 500, cikorkija 100-250, solata Trokadero 80-200, krompir Bintje uvožen 55-65, grah 120-180, peteršilj 160-350, zelena 200-700, špinacija 70-150, paradizniki 150 do 500, bučice 70-200, lir kg, redkvice 8-10 lir za šop.

ZITARICE
 MILAN. Cene veljajo za stot, f.oo Milan, za takojšnje izročitev in plačilo, brez embalaže, trošarina in prometni davek nevrčunana. Fina domača mehka pšenica 7450-7550, dobra mehka kantaile 7300-7400, merkantile 7200-7250, rda domača pšenica, čobna merkantile 9500-10000, Manitoba 9200-9300, pšenična moka tipa «00» 9900-11500, tipa «0» 9300-9500, tipa «1» 8900 do 9000, moka za testenine tipa «0» 9400-9500; fina koruza 6450 do 6550, navadna 4500-4550, uvožen ječmen 4400-4700, uvožen oves 4800-4900, uvoženo proso 4100 do 4150; neoluščeni riž Arborio 8100-9100, Vialone 9000-9500, Carnaroli 9400-9900, Vercelli 7800 do 8300, R. B. 7700-7900, Rizzotto 7000-7200, P. Rossi 7600-7800, Maratelli 7400-7600, Stirpe 136 6900 do 7200, Arduzzone 6900-7200, Barillone 6900-7200; oluščeni riž Arborio 16.200-16.900, Vialone 18.800-19.000, Carnaroli 18.400 do 19.000, Vercelli 15.500-15.700, R. B. 12.300-12.500, Rizzotto 11.600 do 12.000, P. Rossi 12.400-12.600, Maratelli 12-12.300, Stirpe 136 11.400-11.600, Arduzzone 11.400 do 11.600, Ballione 11-11.200 lir za stot.

PERUTNINA IN JAJCA
 MILAN. Živi domači piščanci 1000-1100 lir za kg, domači piščanci I. izbire 1200-1300, navadni živi piščanci 910-940, zaklani piščanci 400-460, uvoženi zmriženi piščanci 450-550, žive kokoši 550-580, zaklane kokoši 800 do 810, zaklane domače kokoši 1200-1250, žive uvožene kokoši 450-500, uvožene zmrižene kokoši 450-550, zaklane pegatke 1500-1600, uvožene zmrižene pegatke 800-850, zaklani golobi 1300-1400, uvožene zmrižene purani 550-675, žive gosi 400 do 450, zaklane gosi 800-810, uvožene zmrižene gosi 400-450, živi domači zajci 630-680, zaklani domači zajci s kožo 850-900, brez kože 900-1000 lir za kg. Sveža domača jajca I. 25-27, II. 23-25 do 25, ožigovana uvožena jajca 21-22 lir za jajce.

ZIVINA ZA REJO
 IN KLAVNA ZIVINA
 LUGO. Goveja živina za rejo: krave iz Romagne brez teleta 320-350, breje krave 350-380, krave iz Romagne s teletom 360-390, krave iz Mark brez teleta 310-340, breje krave 340 do 370, krave iz Mark s teletom

VALUTE V MILANU

Amer. dolar	16.5/3	27.5/3
Kanad. dolar	62.0/0	62.0/0
Nem. marka	573.50	573.50
Francoski fr.	155.65	155.80
Svicoski fr.	126.70	126.75
Avstrijski šil.	143.40	143.75
Funt. št. pap.	1739.50	1740.50
Funt št. zlat	6300.00	6300.00
Napoleon	5750.00	5750.00
Zlato (gram)	712.00	712.00
Dinar (100) - Trst		
drobni	76.78	debeli 73.75

BANKOVCI V CURIHU
 27. maja 1963

ZDA (1 dolar)	4.29
Anglija (1 funt št.)	12.00
Francija (100 n. fr.)	87.25
Italija (100 lir)	0.691
Avstrija (100 šil.)	16.50
CSSR (100 kr.)	13.00
Nemčija (100 DM)	107.50
Belgija (100 b. fr.)	8.50
Svedska (100 kr.)	82.25
Nizozemska (100 gold.)	119.00
Spanija (100 pezeta)	7.10
Argentina (100 pezov)	2.50
Egipt (1 eg funt)	6.00
Jugoslavija (100 din)	0.53
Australija (1 av. funt)	9.50

350-380, junci in junice 2 do 3 leta stari 5 stotov težki 400 do 450, breje krave 420-500, telice 2 stota težke 470-500, krave mliarice 200-240.000 lir; glavna: klavna goveja živina: krave 265-330, junci 395-450, teleta 500 do 600; prašiči: neodstavljeni prašiči: 15-20 kg težki 700-780, 30-35 kg težki 650-670, 40-50 kg 520-550, 55-70 kg težki 500-510, suhi prašiči do 150 kg težki 385 do 395, debeli prašiči: konji za vprego 200-220.000 lir; glavna, krompir za zokol 280-300, zrebeta 420 do 460, osli za vprego 50-80.000 lir; glavna, osli za zokol 170-200, oslički za zokol 280-310 lir za kg.

KRMA
 MILAN. Celi ali zrezani rožiči 4500-4900 lir za stot, seno majskega reza 3500-3500, II. reza za 3300-3500, teletja 3200-3300, glavna 400-1100; koruzne krmne pogače 4750-4850, laneta 8300 do 8900; koruzna moka iz zemeljskih lesnikov 5900-6000, kokosova moka 5400-5500, iz sončnice 5150-5250, koruzna krma moka 4050-4150, iz sezama 6100 do 6200, moka iz prepečene soje 6800-6900 lir za stot.

OLJE
 MILAN. Oljčna semena: suhe tropine 2050-2100, koruza 4900-5000, riž 4000-4100; olje iz surovih semen: iz zemeljskih lesnikov 32.300-32.500, iz sončnice 21.700-31.900, iz koruze 27.700 do 27.900, iz tropin 26.300-26.500, navadno olje iz kokosa 19.500 do 20.000, laneno olje za industrijo 21.500 porabe 21.900-21.600, olje iz soje 27.200-27.400, ricinusovo olje za industrijsko porabo 32.33.000; semensko jedino olje: iz zemeljskih lesnikov 36.300-36.800, iz sončnice 35.500-35.700, iz soje 31.800-32.000, semensko jedino olje I. 32.200-32.400; oljno olje: «champante» 65.000-65.500, retificirano 71.200-71.300 lir za stot.

VINO
 MILAN. Rdeče namizno vino 5400-5800 lir hl, belo 6000-7000, barbatro 6200-7000, barbera 7500-8000, barbera extra 11 do 12.000, freisa extra 11-12.000, beli moškati 15-16.000, fino vino za vstekljenje iz Piacenze 12.500, navadno namizno vino 7250, Merlot 540-550 lir stop, stot, Cabernet 600-620, klasični toskanski Chianti 1100-1150 extra, navaden Chianti proizv. 1962 11-12 stop, 800-850 stop, stot.

MLEČNI IZDELKI
 MILAN. Cene veljajo za kg, trošarina in prometni davek nevrčunana. Domače maslo 820 lir za kg, lombardsko maslo 800, maslo iz centrifuge 850; sir grana proizv. 1960 790-850, proizv. izvoznika 1961 760-800, proizv. 1962 660-710, grana svež 440-455, uležan 455-480, sbrinz svež 480-500, uležan 560-580, emmenthal svež 590-610, uležan 690-710, prvovolne svež 560-580, prvovolne uležane 595-635, gorgonzola svež 320-330, uležan 550-560, italico svež 400-440, uležan 490-530, tallegio svež 360-390, uležan 500-540, cresenza svež 320-360, uležan 410-450 lir za kg.

KONSERVIRANA ZIVILA
 MILAN. Dvkratk koncentrirana paradizničkova mezza v škatalah po 5 kg 165 do 175 v škatalah po 1/2 kg 200-210, trikrat koncentrirana mezza v škatalah po 5 kg 175-190 lir kg, v škatalah po 1/2 210-220, v tubah po 200 g 62-72 lir tuba, olupljeni paradizniki v škatalah po 1200 g 125-135 lir škatala, v škatalah po 500 g 65-72, grah v škatalah po 1 kg 150 do 160 lir škatala, v škatalah po 1/2 kg 160-170, droben fižol v škatalah po 1 kg in 1/2 kg 240-260, gobe v oljčnem olju v škatalah po 5 kg 2500 do 2800, karkofi v oljčnem olju 1550-1650, čebulice v kisu 250-270, kumarice v kisu 300-320, paprika v kisu 210-230, marmelada v škatalah po 5 kg 210-230 lir kg, breskve v sirupu 250-300, marelice v sirupu 270-280, češnje 280-280; tuna v oljčnem olju 1100-1210 lir kg, tunina 650-680, skuše 630-670, sardine 490-520, škatala, polenovka tipa A 245-255, tipa B 220-250 lir za kg.

PAPIR IN LEPENKA
 MILAN. Gladek tiskarski papir v valjih 11.200 lir stot, v listih 14-15.000, navaden satinirani papir 14.800-16.000 srednje vrste 18-19.500, navaden pisarniški papir 17.800-18.000 srednje vrste 19-21.000, finejši 23-24.500, trikrat klejan papir za registre 22-24.300, uso mano» za tiskovne 23.500 do 25.200, navaden papir za registre 19-20.500, srednje vrste 23-24.750, pisemski papir srednje vrste 21-22.750, finejši 23-25.750, velina za kopije 41-43.000, risarski papir 37.500 do 40.500, »speltara» bel ali barvan 25.000-30.000, navaden pergamin 40-60-80 g 19-20.500, extra 21 do 24.000, srebrn papir 27-30.000, papir za zavijanje 8200-10.000, srednje vrste 14-17.500, finejši 17.500-21.500, velina za zavijanje 17.750-19.750; bel ali barvan navaden kartončin 23-25.000, finejši 26.500-28.000, kartončin tipa «Bristol» 29-31.000, bela lepenka 10.500-11.800, navadna siva lepenka 5700-7500, finejša 9000-11.000, duplex in triplex bela ali barvana 9700-12.000 za stot.

KAVA
 MILAN. Cene veljajo za kg, od uvoznika do grosista, f.oo. Milan. IBC (iz tržaškega skladišča) 1070-1090, Santos superior 1260-1300, Santos Fancio 1300-1320, Kolumbija 1310-1230, Ekvador extra superior 1210 do 1230, Peru naravna 1200-1220, Gvatemala oprana 1360-1380, Nikaragva 1300-1320, Kostarika 1370-1400, Honduras naravna 1210-1230, Haiti naravna 1210-1230, San Domingo Ocoa 1320-

1340, Portoriko 1400-1420, Kame-run 1130-1150, Slonokoščena obala 1130-1150, Gima 1230-1250, Harar 1280-1290, Kenja 1400-1430, Java 1180-1200, Malezija AP/1 1120-1150, AP/1 special 1130-1160, Šanani 1320-1350 lir za kg.

Sadje in zelenjava na tržaškem trgu

Tržaški trg je zelo dobro založen, bodisi z zelenjavo kot s sadjem. Zelenjava prihaja največ iz tržaške okolice in z Goriškega, manj iz notranjosti Italije. Domačega krompirja še ni na trgu. Navajamo cene za kg kloga prodaje na debelo (v oklepaju prodaja na drobno): Spargliji 160-420 (280-560), rdeča pesa 55-120 (80-160), karkoti 10-55 (25-75), cikorkija 40-80 (60-120), čebula 25-55 (60-80), solata 20-150 (140-360), krompir 30-95 (60-140), grah 75-150 (120-220), paradizniki 130-450 (320-680), zeleni radič 30-200 (80-360), spinača 20-50 (40-90), bučice 75 do 300 (120-480); pomaranče 120-230 (180-320), limone 150 do 220 (180-280), češnje 60-280 (120-340), debele jagode 120-380 (260-480), jabolka 30 do 130 (58-180), hruške 150-180 (180-280) lir za kg.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	6.5/3	16.5/3	27.5/3
Pšenica (stot. dol. za 60 funtov)	208 1/2	203 1/2	185 1/3
Koruza (stot. dol. za 56 funtov)	119 1/2	121	120 3/4
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	31	31	31
Cin (stot. dol. za funt)	116,87	117,50	117,50
Svinec (stot. dol. za funt)	10,50	10,50	10,50
Cink (stot. dol. za funt)	12,50	12,50	12,50
Aluminij (stot. dol. za funt)	22,50	22,50	22,50
Nikelj (stot. dol. za funt)	79	79	79
Zivo srebro (dol. za steklenico)	185	185	183
Bombaž (stot. dol. za funt)	35,95	35,95	35,95
Kava «Santos 4» (stot. dol. za funt)	32 1/2	32 1/2	33
LONDON			
Baker (funt šter. za d. tono)	234 1/4	234 1/4	234 1/4
Cin (funt šter. za d. tono)	904	907 1/2	907
Cink (funt šter. za d. tono)	74 1/2	74 1/2	77
Svinec (funt šter. za d. tono)	57 1/2	57 1/2	63 3/4
SANTOS			
Kava «Santos D» (kruzeirov za 100 kg)	1274	1274	1258

V preteklem tednu so na mednarodnih tržiščih zabeležili ponovno dvig cene sladkorja. Cena je narasla tudi svincu, oolnu, kavčuku, kavi in kakosu, papiru za cinku, cinku in antimonu.

KOVINE
 Cena bakru je na londonskem trgu ostala neizpremenjena kljub povečanju zalog. Prav ta kovina v Londonu je padla vrednost cinu, vendar pa ni bilo nobene spremembe v prodaji presežkov Združenim državam. Svinec se polagoma krepi, kar je v veliki meri treba pripisati nekaterim trenjem socialnega značaja na avstralskem tržišču. Prenehale so ponudbe sovjetskega svınca.

KOTACIJE. (Tečaji do 24. maja; v oklepaju so označene kotacije prejšnjega tedna). LONDON (1 funt šterling za eno tono 1016); baker proti takojšnjemu izročitvi je ohranil prejšnjo vrednost 234 1/4; svinec je narasel na 62 7/8 (61 7/8); cink je rahlo nazadovnil in ostal pri 77 1/4 (78 3/4). NEW YORK (stotinka dolarja za 1 funt): baker v I. terminu nazadovnal: 30.00 (29.94); svinec (New York) ostal pri 10.50; cink Saint-Louis ohranil 11.00; aluminij v lingotih neizpremenjen pri 22.50; antimona Laredo (1 dolar za 1 tono) znatno padel: 32 1/2 (36.25); lito železo ohranilo 63.00; Buffalo neizpremenjeno pri 63.50.

VLAKNA
 Prodaja volne na dražbah v Avstraliji redno poteka; opaziti je znatno napredovanje kakovostne volne. V terminski prodaji vlada nestanovitnost. Svetovna poraba se je v preteklem letu dvignila na 3300 milijonov funtov, kar predstavlja 20-odstotni narastek v primerjavi z letom 1958. Japonska je v zadnjih štirih letih povečala porabo za 85 odstot.

KOTACIJE
 BOMBAŽ. New York (stotinka dolarja za 1 funt): proti takojšnjemu izročitvi je ohranil prejšnjo vrednost 35.95. Sao Paulo (državna pogodba št. 5, v kruzejnih in stotinkah za 1 kg): proti takojšnjemu izročitvi ostal pri 256.70. VOLNA. New York (stotinka dolarja za 1

Zakaj se je podražil sladkor

Na svetovnih tržiščih se cena sladkorja občutno dviga. To je posledica pčigle pridelka sladkorne pese v Evropi in zmanjšanja proizvodnje na Kubi v preteklem letu. Italijanski proizvođači, ki je v zadnjih letih kljub povečani porabi stalno prekašala zahteve domačega trga, se je v letu 1962 zaradi neugodnih vremenskih razmer skrdila na okoli 70 milijonov stotov sladkorne pese. (V razdobju 1955-59 je letna proizvodnja znašala preveč 83 milijonov stotov). V preteklem letu je dosegla le 9,4-9,5 stotov sladkorja, medtem ko je domači trg zahteval 12 milijonov stotov.

Zaradi pomanjkanja sladkorja je odbor Evropske gospodarske skupnosti pooblastil italijansko vlado, da lahko uvozi 150.000 ton carine prostega sladkorja. Ministrstvo za trgovino s tujnino je izdalo podjeto, jeletja niso mogla pravočasno izkoristiti, ker je vlada prepzono prostem uvozu. Odlok je priobčilo «Gazzetta Ufficiale» šele 18. maja, to se pravi z dvomesecno zamudo (veljaven je do 30. junija). Italijanski operaterji so šele tedaj začeli uvajati dolo-

čene količine sladkorja, toda cene na mednarodnih tržiščih so medtem že tako poskočile, da niso imeli uvozniki več nobene koristi od začasne odprave carine. Danes je cena sladkorju še višja, ker se svetovna razpoložljivost nenehno krči; cene na italijanskem trgu pa so znatno nižje od cen na tujih tržiščih.

Površine, na katerih so letos v Italiji sadili sladkorno peso, so letos večje. Uporabili so namreč številna zemljišča, ki so bila prej namenjena pridelovanju žita in tobaka. Potrošnja pese se je povečala za 20 odstot.

SLADKOR V LONDONU

Na londonskem trgu je v sred. t.m. cena sladkorju narasla za 7 funtov šterlingov in 10 šilingov pri toni. Tako je dosegla rekordno raven 100 funtov šterlingov na tono (174 tisoč lir). Prodanih je bilo 33 tisoč ton sladkorja. V ZDA je skupina veletrgovin na področju New Yorka zvišala ceno sladkorju za 69 stotink dolarja za večico 5 funtov. To predstavlja za peti povisek za dve stotinki dolarja v tem mesecu. Nekateri operaterji izrazili mnenje, da bo cena dosegla 80 stotink dolarja za 5 funtov sladkorja. Enega glavnih činiteljev, ki so priveli do podražitja sladkorja na mednarodnem tržišču, predstavlja nakup 600.000 ton sladkorja s strani ZDA. Za ta ukrep se je ameriška vlada odločila, ker s tem namerava nekoliko uravnovesiti težak položaj na domačem trgu, kjer prevladuje pomanjkanje sladkorja. Skoraj istočasno je bila v Avstraliji zaradi požara uničena velika količina sladkorja (77.000 ton), namenjenega Japonski. Ta sil je zato odločila za izreden nakup 100.000 ton sladkorja. Tudi položaj na Kubi je slab. Letošnji pridelek je mnogo manjši od lanskega in računajo, da ne bo dosegel niti 3 milijonov ton, kar pomeni za svetovni trg «handicap». Vsaka večja razlika v kubanskem pridelku vuesti pade na svetovnem trgu znatne posledice. Anglijski strokovnjaki menijo, da ni razloga za prelah, kajti pridelovanje sladkorne pese in trstje je zelo razširjeno po svetu. Poudarjajo tudi, da bi bilo nič čudnega, če bi cena sladkorja nenadoma prav tako močno padla, kakor je narasla, saj se je pred kratkim to zgodilo tudi s cinom.

«GOSPODARSTVO»

Izhaja trikrat mesečno - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933. Cena: posamezna številka lir 35.-, za Jugoslavijo din 25.-. Naročnina: letna 1000 lir, polletna 500 lir. Pošt. tek. račun «Gospodarstvo» št. 11-939. Za Jugoslavijo letna 900 din, polletna 450 din. Naročila se pri ADIT, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3/1, tek rač. 600-14-603-96. Za ostalo inozemstvo 3 dolje letno. Cena oglasa: za vsak m/m višine v štirih ureh stolca 50 lir. Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba «Gospodarstvo» Tiskarna Založništva tržaškega tiska (ZTT) Trst

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

A. POŽAR
 TRST - VIA BOCCACCIO, 3
 Tel. 28-373
 Prevzemamo vsakovrstne prevoze za tu in inozemstvo. - Po strežba hitra - Cene ugodne.

Hotel POŠTA
 Trg Oberdan 1 (v centru mesta) - Tel. 24-157 - Vse udobnosti, mrzla in topla tekoča voda, centralna kurnjava, telefon v sobah. Cene od 750 lir dalje.

Transadria

S. P. A.
 IMPORT - EXPORT
 TRST - Ulica Cicerone 8-II - Tel. 30-214
 Skladišče: Scalo Legnami

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

VZDRŽUJE Z MODERNIMI TOVORNO-POTNIŠKIMI LADJAMI REDNO PROGR JADRAN - JUŽNA AMERIKA - VIA ZAHODNA AFRIKA (Rijeka - Split - Neapelj - Genova - Marselle - Casablanca - Dakar - Conakry - Tacoradi - Tema, Rio de Janeiro - Santos - Montevideo - Buenos Aires) kakor tudi REDNO LINIJO OKOLI SVETA (iz Jadrana v Indijo, Indonezijo, Japonsko ZDA, Zahodna afriška obala, sredozemske luke)
 IN NUDI ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti. Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «SPLOŠNA PLOVBA», PIRAN Zupanicjeva ulica 24, telegrami: Plovba Piran, telexi: 035-22, 035-23, telefoni: 72-170 do 72-177 in na naše AGENTE PO VSEM SVETU

Westnik KMEČKE ZVEZE

Ob nagraditvi naprednih kmetovalcev

V nedeljo, 19. maja je bila v glavni dvorani tržaške zbornice v Trstu svečano razdelitev nagrad naprednim kmetovalcem s Tržaškega, ki so se udeležili dveh natečajev, in sicer letnega natečaja za dvig kmetijske proizvodnje in triletnega natečaja za ureditev kmetijskih posestev. Svečanosti so se udeležili generalni vladni komisar dr. Libero Mazza, predsednik tržaške pokrajine dr. Delise, tržaški župan dr. Franzil, predstavniki škofa, predstavniki zunanjih občin in drugi predstavniki javnega življenja, med temi tudi predstavniki Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov.

V otvoritvenem govoru je ravnatelj za kmetijstvo in gozdarstvo prof. Zatta podčrtal pomen te svečanosti in kmetijstva sploh. Strokovno poročilo je podal ravnatelj pokrajinskega kmetijskega nadzorstva dr. Percio. Govornik je primerjal življenjske in proizvodne pogoje v preteklosti s sedanjimi ter ugotovil, da se sedanje prilike temeljito razlikujejo od prejšnjih. Iz novih življenjskih pogojev nastajajo nove zahteve, ki ne dopuščajo, da bi odgovorni činitelji teh sprememb ne upoštevali.

Dr. Percio je omenil med drugimi tudi vroko, ki obravna razvoj kmetijstva; ti vroki so neprimerna cena mleka, nezadostno razvito medposredno cestno omrežje in pomanjkljivost v proizvodnem omrežju. Med te vroke gre prileti tudi previsek cene vodi in razvoj mesta, ki sproti krči obseg obdelovalnih površin, še posebno vrtov. Očividno je tu dr. Percio mislil na živo vprašanje Kolonkova in pričakovano smo, da bo o vseh naštetih negativnih vzrokih spregovoril obširneje iz gospodarsko strokovnega stališča. Gotovo bi bilo zelo koristno, če bi vsi odgovorni činitelji in tu mislimo na predstavnike organizacije kmetov, obširneje razpravljali na skupnem sestanku o negativnih vrokih in o načinu, kako bi se dalo te vroke odstraniti in s tem sprostiti, ti te naravne sile, ki se še niso uveljavile v našem kmetijstvu.

Od 13 kmetov, ki so se udeležili enoletnega natečaja, so bili nagradjeni tile: Franc Kodrič, Stara Istrska ulica št. 80 (200 tisoč lir), Ivan Regent, Devinska ul. št. 10 (150 tisoč lir), Giusto Bari, Ul. Costalunga 188 (150